

Sammanfattande rapport 2022

Biosfärambassadörernas insatser i Unesco biosfärområde Vänerskärsgården med Kinnekulle

Inledning

Unesco biosfärområde Vänerskärsgården med Kinnekulle är ett modellområde för hållbar samhällsutveckling där ekologiska, sociala och ekonomiska perspektiv samspelar. År 2022 präglas av ett ambassadörskap i etablerings- och fördjupningsfas, där arbetssätt, nätverk och former för kunskapsspridning utvecklas och breddas.

Denna rapport sammanfattar biosfärambassadörernas aktiviteter under år 2022. Sammanställningen baseras på 13 inkomna aktivitetsrapporter från biosfärambassadörer och ger en samlad bild av hur ambassadörskapet bidragit till biosfärområdets uppdrag under året.

Biosfärambassadörskapets syfte och roll

Biosfärambassadörerna utgör en viktig länk mellan biosfärområdets mål och genomförande i praktiken. Under 2022 har ambassadörskapet i hög grad handlat om att bygga relationer, sprida grundläggande kunskap om biosfärområdet och pröva olika former för engagemang och delaktighet.

Ambassadörskapets syften har varit att:

- synliggöra Unesco biosfärområdet och dess värden
- skapa förståelse för sambanden mellan människa, natur och samhälle
- inspirera till hållbara val i vardag, arbete och fritid
- bidra till samverkan mellan civilsamhälle, näringsliv och offentlig sektor

Arbetet ligger i linje med biosfärområdets tre funktioner: **bevara**, **utveckla** och **stödja**, med särskilt fokus på lärande och förankring.

Övergripande bild av aktiviteter 2022

Under 2022 har biosfärambassadörernas insatser haft en tydlig tyngdpunkt på information, folkbildning och möten mellan människor. Många aktiviteter har varit återkommande och vardagsnära, samtidigt som vissa större evenemang och satsningar lagt grunden för framtida utveckling.

Insatserna har bland annat bidragit till:

- ökad kännedom om biosfärområdet bland invånare och besökare
- etablering av biosfärområdet i besöksnäring, föreningsliv och studieförbund
- stärkt engagemang för hållbar utveckling på lokal nivå

Tematiska insatsområden

Kunskap, lärande och folkbildning

Kunskapsspridning har varit central i ambassadörernas arbete under 2022. Detta har skett genom:

- guidningar i landskapet för allmänhet, grupper och besökare
- information till turister via hotell, butiker, InfoPoints och guidetjänster
- deltagande i möten, ambassadörsdagar och studiebesök
- dialoger med studenter, organisationer och lokala aktörer

Arbetet har bidragit till att etablera biosfärområdet som en relevant och igenkännbar ram för hållbar utveckling.

Workshops och praktiskt lärande

Workshops och praktiska lärprocesser har varit en viktig del av 2022 års ambassadörsarbete och kan ses som ett tidigt fundament för senare års utveckling.

Exempel på aktiviteter är:

- workshops och studiecirklar i textilt återbruk och cirkulär konsumtion
- klimatsamtal och samtalsbaserade workshopserier om hållbara livsstilsval
- praktiska arrangemang kopplade till klimat, återbruk och vardagsomställning

Dessa aktiviteter har skapat utrymme för reflektion, dialog och konkret handling.

Biologisk mångfald och naturupplevelser

Flera ambassadörer har under 2022 arbetat med att synliggöra natur- och landskapsvärden genom:

- guidningar i natur- och kulturlandskap, exempelvis Österplana hed och Kinnekulle
- vandringar, pilgrimsleder och naturupplevelser
- insatser för minskad nedskräpning och ökad omsorg om platser och miljöer

Arbetet har stärkt kopplingen mellan naturupplevelse, kunskap och ansvar.

Forskning, mätningar och kunskapsunderlag

Redan under 2022 har biosfärambassadörskapet inkluderat inslag av **forskning och miljödata**, vilket är särskilt betydelsefullt för biosfärområdets kunskapsuppdrag.

Exempel på detta är:

- luftkvalitetsmätningar i Kinnekulle- och Skaraborgsområdet
- naturvetenskapliga observationer och dokumentation
- kunskapsutbyte med andra biosfärområden och akademiska miljöer

Dessa insatser har lagt grunden för fortsatt forskning och uppföljning kommande år.

Kultur, civilsamhälle och social hållbarhet

Ambassadörernas arbete under 2022 har i hög grad bidragit till social hållbarhet genom:

- föreningsliv, studiecirklar och nätverk
- kulturarrangemang, utställningar och lokala mötesplatser
- inkluderande aktiviteter för olika målgrupper, inklusive barn, unga och nyanlända

Insatserna har stärkt gemenskap, delaktighet och lokal identitet.

Turism, näringsliv och värdskap

Besöksnäringen har varit en viktig arena för ambassadörskapet under 2022. Detta har omfattat:

- information om biosfärområdet till hotellgäster, bussgrupper och internationella besökare
- synliggörande av biosfärområdet genom logotyper, marknadsföring och berättelser
- hållbart värdskap kopplat till mat, naturupplevelser och lokala produkter

Arbetet har bidragit till att tidigt etablera biosfärområdet som en del av platsens attraktionskraft.

Koppling till Agenda 2030 – de globala målen

Biosfärambassadörernas insatser under 2022 bidrar särskilt till följande globala mål:

- **Mål 3 – God hälsa och välbefinnande:** genom naturupplevelser, gemenskap och friluftsliv
- **Mål 4 – God utbildning för alla:** genom folkbildning, workshops och lärandeprocesser
- **Mål 11 – Hållbara städer och samhällen:** genom lokalt engagemang och platsutveckling
- **Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion:** genom återbruk, cirkulära initiativ och medvetna val

- **Mål 13 – Bekämpa klimatförändringarna:** genom KlimatSamtal och kunskap om livsstilsval
- **Mål 15 – Ekosystem och biologisk mångfald:** genom naturguidningar, mätningar och omsorg om landskapet
- **Mål 17 – Genomförande och partnerskap:** genom samverkan mellan aktörer och sektorer

Samlad bedömning och utvecklingsperspektiv

Sammanställningen av biosfärambassadörernas aktiviteter under 2022 visar ett år präglad av uppbyggnad, engagemang och metodutveckling. Ambassadörerna har lagt en stabil grund för kommande års fördjupning och breddning av arbetet.

Ambassadörernas samlade insatser har:

- etablerat biosfärområdet i många lokala och regionala sammanhang
- skapat strukturer för lärande, dialog och delaktighet
- bidragit till ökad synlighet och legitimitet för biosfärområdet